

PROGRAMMA 2022-2026

Waar staan we voor?

POLITIEK

INNOVATIEF

TOEGANKELIJK

Sittard-Geleen

Voorwoord

Geachte lezer,

Voor u ligt ons allereerste verkiezingsprogramma! Iets waar wij als team PIT ontzettend trots op zijn.

Met dit verkiezingsprogramma 2022-2026 willen wij u in grote lijnen presenteren, hoe wij ons de komende 4 jaar voor onze gemeente Sittard-Geleen willen gaan inzetten. We beloven dat we ons uiterste best zullen gaan doen om het nog beter te maken in Sittard-Geleen!

PIT bestaat uit nieuwe gezichten in het politieke veld, die geen directe link hebben met de huidige politiek zoals we die kennen in Sittard-Geleen. We hebben geen directe connecties met de gemeenteraad of het college. Dat betekent dat PIT meer dan andere partijen in staat is om met een vernieuwende blik het zgn. “out of the box”- denken toe te passen. Met PIT wordt het daadwerkelijk mogelijk om de oude bestuurscultuur op de schop te nemen en het eindelijk eens anders te gaan doen. We mogen dan een nieuwkomer zijn in het politieke veld van Sittard-Geleen, maar dat wil niet zeggen dat wij niet in staat zijn om voor vernieuwing en verandering te zorgen! En dat er verandering moet komen heeft de afgelopen tijd met alle politieke gebeurtenissen landelijk, provinciaal en lokaal ons wel duidelijk gemaakt!

Visie PIT

We geloven dat er anno 2022 een andere manier van besturen wordt gevraagd, waarbij open communicatie en transparantie (waar mogelijk) de rode draad dienen te zijn. We gaan voor een professionele overlegstructuur, zowel binnen als buiten de partij (team), waarbij het eigen partijbelang ondergeschikt is aan het gemeentebelang. We zijn verder voor een overlegstructuur waarbij respect voor elkaar en elkaars standpunten en het werken met talenten en expertise van een ieder voorwaarden zijn om SAMEN tot de gestelde doelen te komen.

Hoe is dit programma opgebouwd?

We presenteren achter elkaar de belangrijkste thema's waar een gemeente mee te maken heeft. We beschrijven kort de huidige situatie, geven daarna aan hoe wij tegen dit thema aankijken en ook hoe we zaken willen bereiken.

PIT is een team met veel talenten, die elk op hun eigen wijze een belangrijke rol hebben in de partij. Samen willen we het beste voor de gemeente, samen willen we ons met hart en ziel inzetten voor Sittard-Geleen. Wij willen meer PIT in de politiek; u ook?

Kernpunten van PIT

PIT gaat voor die gewenste verandering in de bestuurscultuur!

PIT is opgericht in september 2019 vanuit de overtuiging dat de bestaande bestuurscultuur binnen een gemeenteraad en college achterhaald en ouderwets is. De gemeenteraad, de volksvertegenwoordiging, is in onze ogen de baas en niet het college! Een goede en transparante communicatie op basis van inhoud is volgens ons dé start en dit begint allereerst in je eigen partij. Pas als je respectvol met je eigen team omgaat, is eerlijke en open communicatie met anderen mogelijk. Werk met talenten, waardeer de sterke kanten van je partners en pas dan kun je eruit halen voor Sittard-Geleen wat er in zit. PIT gaat voor die aanpak en opzet. PIT is een nieuwe partij met “nieuwe,” onbekende, enthousiaste mensen die geen rechtstreekse link hebben met de huidige gemeenteraad en/of het college. Een perfect uitgangspunt om te werken aan die gewenste verandering in de bestuurscultuur, want we maken immers geen deel uit van het oude, huidige systeem. Het principe “de slager keurt zijn eigen vlees” met betrekking tot een vernieuwing in de bestuurscultuur is bij PIT zeker niet aan de orde.

PIT wil een zeer kritische blik en andere aanpak bij het uitgeven van gelden aan overheadkosten.

Die moeten en kunnen omlaag vinden wij. Met als gevolg dat je geld overhoudt dat wel op de juiste wijze aan de inwoners besteed kan worden!

PIT gaat voor “beter goed gejat dan slecht bedacht”

Waarom moet een briljant idee altijd uit je eigen koker komen? Er zijn zoveel goede ideeën en initiatieven om ons heen, doe daar iets mee! Dat betekent dat waar de gemeente ophoudt, PIT verder zal kijken. We gaan op zoek naar succesverhalen in andere gemeenten, zowel nationaal als internationaal, voor diverse zaken waar wij als gemeente mee te maken hebben. Die gemeenten kunnen uit ervaring vertellen waar de valkuilen en kansen liggen. Daar kunnen we van leren en dat scheelt tijd en veel geld. Geld dat we aan andere zaken kunnen uitgeven en waar de inwoners van kunnen profiteren. Een win-win situatie lijkt ons!

PIT is er voor de hele gemeente met oog voor de karakteristieke elementen van elke kern en wijk.

Sinds 2001 zijn we een gefuseerde gemeente en daar is niet iedereen even gelukkig mee. PIT is echter van mening dat we het samen moeten doen en dat betekent geven én nemen. Blijven hangen in het verleden lijkt ons geen goede zaak voor de ontwikkeling en vooruitgang van Sittard-Geleen. Dit betekent echter niet dat wij daarmee geen oog meer hebben voor de afzonderlijke kernen en wijken waar onze gemeente door wordt gevormd. Net als in een samengesteld gezin dien je oog te houden voor elke kern/wijk en het kenmerkende dat daarbij hoort. Dat je naar buiten treedt als één gemeente betekent zeker niet dat er geen aandacht is voor een afzonderlijke kern of wijk. Die individuele aandacht maakt juist dat je als een gezonde gemeente kunt blijven functioneren.

PIT wil af van het verwachtingspatroon dat als één kern iets krijgt, dit automatisch betekent dat een ander dit ook zou moeten krijgen.

Het valt PIT op dat er een verwachtingspatroon heerst in onze gemeente dat bij een investering in de ene kern/wijk, een ander dat ook zou moeten krijgen. Iets geven aan een kern/wijk alleen “omdat een andere kern/wijk het ook krijgt” is een gedachte die geen recht doet aan de kern/wijk en die vaak ook nog eens onbetaalbaar is. PIT is voor het kritisch blijven kijken naar de uitgaven zonder de emotie de overhand te laten hebben. Financieel beleid voeren op basis van emoties is nu eenmaal niet verstandig.

PIT gaat absoluut voor duurzaamheid, maar wel op een betaalbare wijze voor haar inwoners, bedrijven en verenigingen

PIT gaat voor verantwoordelijkheid nemen en zeker op het gebied van duurzaamheid. Belangrijk blijft daarbij wel dat het een betaalbare zaak blijft voor de inwoners, bedrijven en verenigingen. Er is veel aanbod van mogelijke initiatieven en dat maakt dat vaak niet overzichtelijk is wat nu een goede ontwikkeling zou zijn. Dat zorgt voor onduidelijkheid in plannen en in kosten. Kijk bij andere gemeenten en leer van hen, ook weer hier. Het halve werk zit volgens PIT in de juiste voorbereiding. Gesprekken met ervaringsdeskundigen zijn daar in onze ogen onmisbaar bij!

Born

Buchten

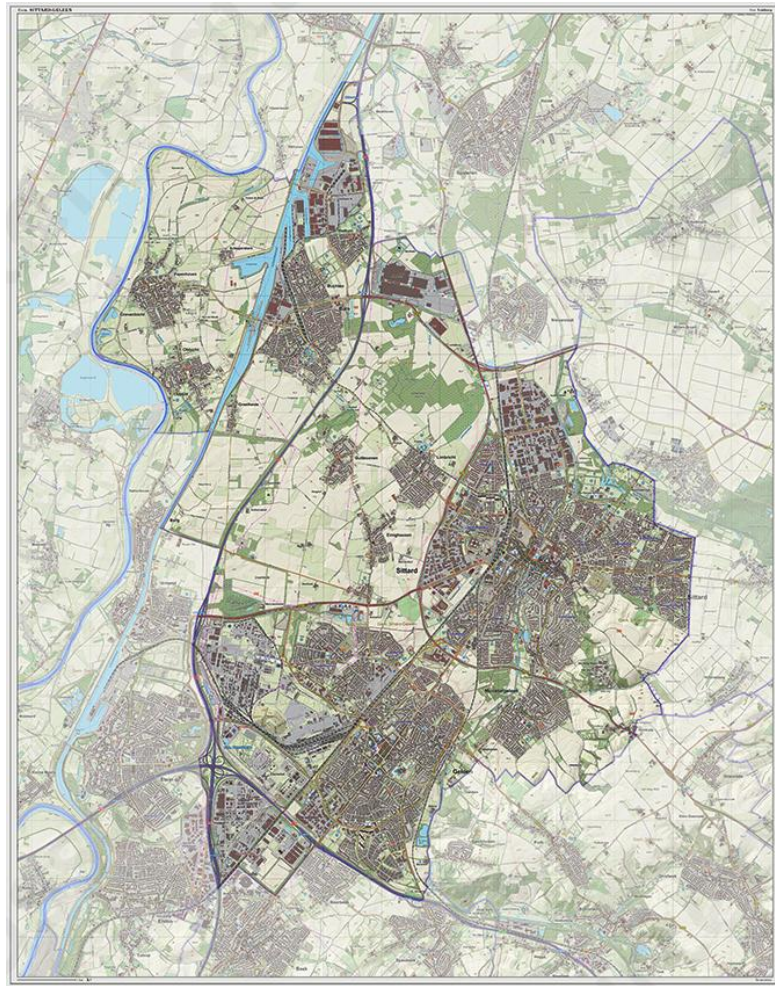
Einighausen

Geleen

Be the change
you wish to see
in the world.
Mahatma Gandhi

Inhoudsopgave programma PIT 2022-2026

1. De gewenste verandering binnen de bestuurscultuur
2. Dienstverlening door de gemeente aan haar inwoners, bedrijven en verenigingen
3. Financiën
4. Zorg en participatie in de samenleving
5. Jongeren
6. Muziek en lezen
7. Sport
8. Wonen en leefbaarheid (in kernen en wijken)
9. Cultuur en erfgoed
10. Duurzaamheid en milieu

De gewenste verandering binnen de bestuurscultuur

Wij zijn van mening zijn dat het bestuursproces aan een stevige vernieuwing toe is. Dat was dé reden om PIT in september 2019 op te richten.

De manier waarop er nu gewerkt wordt binnen en buiten de gemeenteraad in het belang van de gemeente en haar burgers is niet meer van deze tijd. De politieke strubbelingen van de afgelopen periode in de landelijke en provinciale politiek bevestigen des te meer dat het tijd wordt voor een andere aanpak. Ook lokaal!

Waar staat PIT voor met betrekking tot een gewenste vernieuwing in het huidige lokale politieke bestel voor:

- Gemeentebelangen gaan absoluut voor persoonlijke en partijbelangen.
- Samenwerken binnen én buiten de partij in het belang van de gemeente.
- Het college moet ten dienste staan van de gemeenteraad in plaats van andersom!
- Meer transparantie waar en wanneer het kan.
- Op een professionele en respectvolle manier met elkaar communiceren.

Dienstverlening door de gemeente aan haar inwoners, bedrijven en verenigingen

De gemeente hoort in dienst te staan van de inwoners en dat betekent dat we dan ook veel minder óver onze inwoners, maar juist veel meer mét onze inwoners zouden moeten praten aldus PIT. Wij zijn van mening dat de dienstverlening van de gemeente zeker gericht is op de burger, maar dat in de praktijk blijkt dat er voor velen toch nog drempels liggen om tot die dienstverlening te komen. Wij pleiten dan ook voor meer mobiliteit in die dienstverlening. Een soort mobiele ambtenaar die op bepaalde plekken en op bepaalde tijdstippen aanwezig is voor een inloopspreekuur om burgers te woord te staan bij de vragen of verzoeken die zij hebben. Zo'n inloopspreekuur kan worden gehouden in de verzorgings-, buurthuizen of scholen verspreid over onze gemeente.

Doordat wij nog geen rechtstreekse connecties hebben met de huidige bestuurscultuur in onze gemeente zijn we van mening dat we meer dan anderen met een frisse blik kunnen kijken naar een kans, onderwerp of probleem dat op ons pad kruist. We zijn nog niet gekleurd doordat we geen jarenlange verbinding met het stadsbestuur hebben. Onze andere benadering van zaken en frisse kijk op thema's onderscheidt ons van de rest!

Waar staat PIT met betrekking tot dienstverlening aan inwoners, bedrijven en verenigingen in Sittard-Geleen voor:

- Betere communicatie naar en toegankelijkheid voor de inwoners.
PIT is van mening dat daar echt nog wel wat te verbeteren valt. Zo zien we binnen het dossier Schwienswei een ontwikkeling op het gebied van communicatie die niet ten goede komt aan de verhouding burger-gemeente. In onze ogen dienen burgers veel eerder meegenomen te worden bij een ingrijpend voorstel en niet, zoals nu ervaren wordt, wanneer de schop al bijna in de grond zit. En zo zijn er meerdere dossiers waarbij communicatie niet is gegaan zoals volgens PIT zou moeten.
- Er worden nu regelmatig inspraakavonden georganiseerd. Voor de gemeente is dat meestal een mogelijkheid om burgers hun zegje te laten doen. Wij zijn van mening dat

deze inspraakavonden alleen, niet voldoende zijn om de inwoners te bereiken. Wij willen op een andere manier te werk gaan om de inwoners te bereiken. Deur aan deur, indien mogelijk. Maak de gemeente toegankelijker voor inwoners. Naast de inspraakavonden, moeten bij belangrijkere thema's de inwoners meer mogelijkheden krijgen om hun mening te geven. Ook in het voortraject en zeker niet alleen via inspraakavonden of enquêtes. En last but not least; koppel de bevindingen terug, binnen een redelijke termijn! Wat hebben we ermee gedaan of zullen we ermee gaan doen? Dit moet persoonlijk en niet via een memo. Zie en hoor je burgers vanuit oprechte betrokkenheid en niet alleen voor de vorm!

- PIT wil gaan inzetten op een zogenaamde “mobiele ambtenaar”. Het is een feit dat een groot aantal inwoners fysiek niet of moeilijk in staat is om het gemeentehuis te bezoeken. PIT wil uitzoeken of het mogelijk is dat in sommige gevallen de ambtenaar op locatie komt op afgesproken tijden. Denk dan aan bijvoorbeeld: verzorgingshuizen of het ziekenhuis.
- Mogelijkheden voor burgers om zich te laten horen op betere tijden. Nu is regelmatig de ervaring dat dat burgers zich kunnen melden in vakanties of andere moeilijke momenten. PIT zegt: zorg voor betere momenten.
- Stimuleren van (nieuwe) burgerinitiatieven.
Wij geloven in **samen doen**. Samenwerken met instanties, bedrijven, gemeenten maar zeker ook met de (individuele) inwoner. Er zit zoveel kennis in onze gemeente en niet alleen op bedrijfsniveau. En zovelen hebben echt iets te vertellen! Luister, stel je open en steek tijd in deze betrokken mensen en organisaties. Ja, het kost tijd, maar levert ons als gemeente ook zoveel meer op!
- Minder bureaucratie.
Regels zijn nodig om zaken goed te laten verlopen maar wij zijn van mening dat er ruimte moet blijven voor de eigen inbreng van de burger. De gemeente moet een meedenkende rol hebben en waar nodig een faciliterende. Waar mogelijk moeten inwoners, bedrijven of instanties ruimte krijgen om binnen vooraf goed opgezette kaders hun eigen stempel te drukken. Evalueren over het proces en de gang van zaken moet voor de gemeente het middel zijn om zaken in goede banen te begeleiden.
- Meer inspraak voor de inwoners.
Belangrijke beslissingen moeten nog meer aan de inwoners worden voorgelegd. Daarnaast geloven wij dat aan de voorkant, de inspraak van inwoners veel meer moet worden vergroot. Bij het thema Schwienswei blijkt nu dat burgers onvoldoende en te laat zijn betrokken bij het vormen van beleid. Over het thema Glanerbrook is ook aangegeven dat burgers zich niet serieus genomen voelden. Dit kan echt beter.
- Er moet een ander vergadermodel komen voor de gemeenteraad om de politiek transparanter te maken. Het politieke debat moet in de openbaarheid in de raadsvergadering gevoerd worden en niet worden weggestopt in de voorbereidende vergaderingen. Dit, om transparantie rondom beslissingen, waar mogelijk, voor de inwoners te vergroten. Rondom Het Groene Net hangt nu een zweem van “niet transparant genoeg zijn” en bij sommigen heerst zelfs een gevoel van achterhouden van informatie. PIT wil niet beweren dat dit zo is, maar wij willen er wel voor pleiten te zorgen dat je in ieder geval niet een dergelijk gevoel achterlaat.

Grevenbicht

Guttecoven

Holtum

Limbricht

THE SECRET OF
CHANGE IS TO FOCUS
ALL OF YOUR ENERGY,
NOT ON FIGHTING THE OLD,
BUT ON BUILDING THE NEW.

Socrates

Financiën

De afgelopen jaren waren niet gemakkelijk voor de gemeente Sittard-Geleen. De gemeente heeft zelfs een tijd onder provinciaal toezicht gestaan vanwege de hoge financiële tekorten. Dergelijke situaties leiden altijd tot forse bezuinigingen. Geld dat er niet is, kun je immers niet uitgeven. Bij bezuinigen moeten altijd keuzes worden gemaakt die ergens pijn doen. Dat is een gegeven dat PIT niet kan veranderen. Echter zijn wij wel van mening dat er kritischer naar uitgaven binnen Sittard-Geleen mag worden gekeken. De overheadkosten binnen onze gemeente zijn hoog. In onze ogen wordt er te vaak, te snel voor een bepaalde partij gekozen terwijl er meestal ook andere opties zijn. Daarnaast worden te vaak opdrachten uitgevoerd, waar later in het proces blijkt dat in dat proces zaken weer moet worden bijgesteld. Dit zagen we bij thema's zoals Glanerbrook en het Groene Net. Onzorgvuldige voorbereiding in combinatie met tijdsdruk zorgden bij deze 2 onderwerpen voor beslissingen die meer kosten met zich meebrachten. Daarnaast blijken verwachtingen met betrekking tot rendement van aandelen niet waar te kunnen worden gemaakt. Een financiële belasting waar niet op gerekend is mee is en waar bij een zorgvuldigere besluitvorming wel rekening mee had kunnen worden gehouden. Een vraag die bij ons opkomt is dan ook hoe dit gedragen zal gaan worden? Bij meer zorgvuldig zijn hoort volgens ons ook je blik verruimen en het in andere hoeken zoeken. Opties die aan bod komen als er nog meer voorwerk en onderzoek wordt gedaan en er gesprekken plaatsvinden met instanties of mensen die ervaring hebben met soortgelijke zaken. Uiteraard begrijpen we dat niet in elke situatie die tijd er is. Maar waar mogelijk wil PIT daar toch echt op gaan inzetten. Het is een feit dat er veel geld gaat naar overheadkosten. Té veel geld. Het Groene Net is daar een goed voorbeeld van. Geld dat bespaard kan worden als besluitvorming vaker op een andere manier tot stand komt. Met ervaringen van anderen die ons kunnen wijzen op valkuilen van het proces om tot een uitvoering te komen. In het kader van het Groene Net was Nijmegen een goede gesprekspartner geweest om ervaringen uit te wisselen. PIT vindt een gezond financieel beleid op zowel korte als langere termijn voor onze gemeente van groot belang. De wereld verandert om ons heen en daar moeten we proactief op anticiperen. Door met die omliggende wereld nauw in contact te komen en te blijven, ervaringen uit te wisselen en om advies te vragen denkt PIT een nieuwe manier van werken te bevorderen, die uiteindelijk zorgt voor lagere overheadkosten en dus meer geld voor een investering in de gemeente en haar burgers zelf.

Waar staat PIT voor met betrekking tot financiën voor:

- Besparing op de hoge overheadkosten. Door op zoek te gaan naar gemeenten of andere ervaringsdeskundigen die bekend zijn met een soortgelijke casuïstiek en met hun advies aan de slag te gaan. Zij hebben de weg al voor ons gebaad en wijzen ons op gevaren en valkuilen. Dat bespaart geld en tijd. Geen overheadkosten is een utopie en ook niet realistisch; verlaging moet echter wel kunnen!
- Nee durven te verkopen. Als blijkt dat iets niet haalbaar is, dan moet je dat bespreken en eventueel met een alternatief komen. De gemeente moet voorkomen dat ze niet in een positie komt die onomkeerbaar is als blijkt dat er een verkeerde keuze is gemaakt. Voorwerk is daarom zo belangrijk.

- Verstandige keuzes maken en prioriteiten stellen. Als de portemonnee leeg is, dan moet je verstandige keuzes maken. Dat doe je met je eigen geld ook; laten we dit dan ook zo doen met gemeenschapsgeld!

Zorg en participatie in de samenleving

De afgelopen jaren was een van de grootste uitdagingen voor onze gemeente de drie decentralisaties in het sociale domein: zorgtaken werden dusdanig verschoven dat de regierol van de gemeente toenam bij zorg, werk en jeugdzorg. Voor onze gemeente is dit een pittige opdracht gebleken, zeker ook door omstandigheden die buiten de gemeente om lagen. Feit is dat het een zware klus was en dat deze klus zeker nog niet geklaard is en dus ook de komende jaren op de agenda zal staan.

PIT ziet kansen ook hier kansen. En ook hier is samenwerken het sleutelwoord. Door te blijven kijken hoe we de aandacht blijven behouden voor de WMO, Jeugdzorg en de participatiewet. Verbindingen met cultuur, sport en onderwijs moeten daarbij in onze ogen worden gestimuleerd. Dit zou bijvoorbeeld gerealiseerd worden door ontschotting van budgetten. Maak ook bij deze thema's gebruik van de kennis en informatie van andere gemeenten om een positieve ontwikkeling door te zetten. Samen weet je meer en kun je elkaar van goede informatie en tips voorzien, ook in dit dossier.

Zorg voor ouderen

Het is een feit dat de groep mantelzorgers ook in onze gemeente groeit. Vanuit de WMO vinden wij het belangrijk om hier aandacht aan te blijven geven. Familieleden en vrienden van de oudere zijn belangrijk in de begeleiding, maar zij hebben zeker vaak ook steun nodig om de oudere van de juiste begeleiding te blijven voorzien. Waardering en het ontlasten, op zijn tijd, zijn broodnodig om deze mantelzorgers te behouden. Naast de initiatieven die er al zijn, vinden wij bij PIT dat je altijd open moet blijven staan voor vernieuwende initiatieven waarbij mensen alternatieve oplossingen aandragen. Tevens willen we oog blijven houden voor situaties die vragen om begeleiding. Mantelzorg is er op vele wijzen en in vele vormen. Daar moet je als gemeente maatwerk op kunnen toepassen indien nodig.

Voor velen en ouderen specifiek is het belangrijk om mobiel te blijven. PIT is dan ook van mening dat de gemeente een taak heeft om openbaar vervoer zo goed mogelijk te regelen, zodat ouderen zich kunnen blijven verplaatsen. Zo is de Wensbus een geschikt middel om snel en veilig van plek a naar plek b te komen en PIT staat dan ook achter dit initiatief.

WMO en jeugdzorg

De gemeente heeft veel aandacht voor onze jeugd en ook qua financiën wordt er budget voor vrijgemaakt. Door de decentralisatie is er veel overgedragen aan de gemeenten en ook binnen Sittard-Geleen is er tijd nodig geweest om dit goed op te zetten. Vanuit PIT vinden we het belangrijk dat we kritisch blijven kijken naar de ondersteuning. Ook hier vinden wij het belangrijk dat er goed gekeken wordt naar de hoeveelheid zorgverleners in een gezin. Communicatie en werken aan een doel wordt naarmate er meer mensen betrokken zijn moeilijker. Ouders horen bij de regie betrokken te zijn. Maatwerk, rust en regelmaat zijn belangrijk. Verder mogen de regels waar mogelijk ruimer geïnterpreteerd worden om deze gezinnen te ondersteunen. We denken dan ook aan meer ondersteuning bij “van 18-min naar

18-plus” indien de situatie daar om vraagt. Extra ondersteuning die uiteraard wel passend is in de wetgeving.

Participatie

Onder de noemer Participatiewet wordt door de landelijke overheid best veel inzet van een burger verwacht. Helaas is het ook werkelijkheid dat niet iedere inwoner in staat is voor zichzelf uit te maken welke inzet dat is. PIT is van mening dat we alerter dan voorheen moeten zijn op de behoeften van mensen met oog voor de draagkracht. Met name die inwoners die moeten rondkomen van een minimum inkomen is aandacht en zorg vaker van belang. Nieuwe initiatieven en samenwerken binnen en buiten de gemeente blijven daarbij een belangrijk speerpunt.

Begeleiding in zorg

Daarnaast willen wij oog houden voor de kwaliteit van begeleiding van onze inwoners. Door de vele bezuinigingen dreigt voor een grote groep de kwaliteit van zorg in de knel te komen. Zorg die nodig is om mensen binnen de maatschappij te houden en te zorgen dat zij niet in een sociaal isolement dreigen te raken. Dat kan en mag niet in onze beleving. Een groep die vaak onderbelicht blijft, maar die zeker te lijden heeft onder dergelijke ontwikkelingen zijn mensen met behoefte aan psychische ondersteuning. Als de huidige uitvoering niet past in de voorwaarden dan dient er niet gekort te worden in de kwantiteit van tijd, maar zal er moeten worden gekeken naar een andere invulling of opzet vindt PIT. Dat vraagt om een denkwijze die out-of-the-box is en de durf om zaken te veranderen. Wanneer de menselijke maat in zo iets essentieels als begeleiding verdwijnt, dan heb je als gemeente de taak om daar iets aan te doen vinden wij bij PIT.

Armoede

Helaas zijn er ook in onze gemeente mensen die het niet altijd even gemakkelijk hebben. Op het financiële stuk zijn er in de ogen van PIT nog altijd te veel mensen die de eindjes niet aan elkaar kunnen knopen.

Het is een feit dat het aantal huishoudens met problematische schulden landelijk ruim boven een half miljoen ligt. Problematische schulden zorgen niet alleen bij deze gezinnen voor problemen, zij leiden ook tot hoge maatschappelijke kosten. Denk dan onder andere aan kosten voor hulpverlening, verzuim- en ziektekosten, uitkeringen en huisuitzettingen. En dan hebben we het nog niet over wat het doet met je zelfbeeld of de stress die het bij de betrokkenen veroorzaakt.

De gemeente heeft in onze ogen de taak om samen met deze inwoners te kijken wat er speelt, hoe de problemen zijn veroorzaakt maar vooral ook hoe de burger het kan oplossen. Daar speelt de burger zelf ook een grote rol in; hij/zij dient, waar nodig met ondersteuning, eigenaar te zijn van dit proces. De gemeente dient een ondersteunende en meedenkende rol te bieden bij het in kaart brengen van dit groeiproces en hoe zaken het beste vorm kunnen worden gegeven om tot een duurzame oplossing te komen.

Waar staat PIT voor met betrekking tot zorg en participatie in de samenleving voor:

- Zorg voor juist getraind personeel. Niet alleen met betrekking tot kennis over welke processen er doorlopen dienen te worden. Maar met name op het gebied van

communicatie! Door dit op een oplossingsgerichte wijze te doen, kan er naar de toekomst worden gekeken. Hierbij heeft de burger automatisch eigenaarschap in het proces. Waar sta je nu, waar wil je heen en wat of we is daarvoor nodig.

- Zet waar mogelijk ervaringsdeskundigen in. Mensen die uit eigen ervaring weten hoe het is om in zo'n situatie terecht te komen. Zij zijn vaak de beste coaches. Of gebruik hun ervaringen om begeleiders en coaches goed op te leiden.
- Waak ervoor dat er teveel instanties zich met zaken bemoeien. Zorg voor 1 casemanager die de rest aanstuurt en het proces bewaakt, indien dit mogelijk is.
- Blijf lopende initiatieven goed evalueren en stuur bij waar nodig. Durf processen te veranderen gaande weg en nieuwe initiatieven te omarmen.
- Zorggelden blijven uitgegeven worden aan mensen die zorg nodig hebben.
- Ontschotting van budgetten en daarmee de transformatie in het sociale domein verder blijven vormgeven.
- Mantelzorgers blijven ondersteunen en begeleiden.
- Versterken waar mogelijk nog meer het aanbod van zorg in wijken en dorpen. Dicht bij de inwoners is het speerpunt, kijk waar zij zich het best bij voelen.
- Openstaan voor nieuwe ideeën en oplossingen in de zorg en deze stimuleren en faciliteren.

Jongeren

We zien een beweging in onze gemeentepolitiek waarbij er langzaamaan meer aandacht komt voor de jongeren in onze gemeente. Het besef dat zij behouden moeten blijven voor onze gemeente dringt nu ook door in de politiek.

PIT is van mening dat er nog meer accent mag komen op deze doelgroep. Wat maakt dat zij in deze gemeente zouden willen blijven om hier straks een toekomst op te bouwen.

We zijn van mening dat er nog meer in voorzieningen, specifiek voor jongeren mag worden geïnvesteerd. Zorg dat deze voorzieningen bijdragen in de ontwikkelingen van een sociaal netwerk dat maakt dat deze groep de behoefte voelt om hier te blijven. Zorg daarnaast als gemeente voor betaalbare woonruimte voor deze groep zodat zij hun leven hier kunnen voortzetten. Hier blijven, zorgt voor een continuering die bijdraagt aan de leefbaarheid van buurten en wijken en voor het openhouden van faciliteiten zoals winkels en pinautomaten. Tevens profiteren lokale ondernemers er natuurlijk ook van.

Waar staat PIT met betrekking tot jongeren voor:

- Geef ze nog meer een stem bij besluitvorming.
- Zorg dat ze onderdeel worden van meer panels dan dat nu het geval is.
- Betrek waar mogelijk het onderwijs en jongereninstanties bij de lokale politiek om jong talent de kans te geven hun stem te laten horen in onderwerpen die relevant zijn
- Zoek jeugdambassadeurs in de gemeente die anderen aansporen om hun stem te laten gelden in zaken die voor jongeren van belang zijn.
- Biedt jongeren de mogelijkheid om via een vast spreekmoment bij de gemeente al hun wensen en grieven kenbaar te maken; verlaag de drempel tot toegankelijkheid bij de gemeente voor deze groep.

Munstergeleen

Obbicht

Papenhoven

Sittard

**BANG
VOOR VERANDERING**

**IK WORD PAS BANG
ALS ER
NIKS VERANDERT**

Loesje

Muziek en lezen

Muziekonderwijs:

PIT ziet de absolute meerwaarde van muziekonderwijs voor de ontwikkeling van kinderen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen op diverse vlakken en hun talenten kunnen ontdekken. Daarnaast is muziek een elementair iets voor vele volwassenen in onze gemeente. Muziek geeft rust alsook energie, maar tevens een gevoel van herkenning en zelfs troost. Een universeel iets dat wij als PIT heel hoog hebben zitten. En daar hoort goed muziekonderwijs absoluut bij.

We willen dan ook vanaf maart 2022 de gang van zaken rondom het huidige muziekonderwijs kritisch onder de loep nemen en waar mogelijk bijsturen. Wij geloven dat er nog meer kansen liggen om de bewoners te bereiken, zodat ze op de hoogte zijn van het muzikaanbod binnen de gemeente. Dit geldt voor alle inwoners, ook voor de gezinnen rond de armoedegrens. Tevens moet muziekonderwijs voor iedereen toegankelijk zijn. Waar nodig moet de gemeente volgens PIT zorgen dat financiën geen obstakel zijn om deel te kunnen nemen aan muziekonderwijs.

Waar staat PIT voor met betrekking tot muziekonderwijs voor:

- Zorgen voor een betere toegankelijkheid van goed muziekonderwijs. PIT is van mening dat wie wil, toegang moet hebben. Ongeacht de financiële achtergrond.

Lezen:

Kennis is macht en leren lezen is daarbij van groot belang. In onze gemeente zijn ongeveer 10% van de inwoners laaggeletterd. Hoezeer de volwassenen uit deze groep, hun kind zouden willen voorlezen of begeleiden, lukt het ze niet altijd. De gemeente heeft prachtige initiatieven ten aanzien van de preventieve dyslexiezorg en het taalaanbod waarbij onder andere de bibliotheek betrokken is. Echter is er meer nodig. Met name kinderen uit gezinnen waar lezen niet hoog op de agenda staat of waar minder financiële middelen zijn lopen grotere kans om hun leesvaardigheid niet goed te ontwikkelen. Maar ook ouderen die niet meer goed ter been zijn, worden in onze ogen niet goed bediend met de mogelijkheden die er nu zijn. Daar willen we echt iets aan doen, omdat PIT van mening is dat leesvaardigheid een hele grote bijdrage levert in je ontwikkeling als persoon als ook in je schoolloopbaan en je verdere carrière. Wij als PIT willen graag de komende jaren inzetten op verbetering van de toegankelijkheid van leesmogelijkheden. Dit kan op zowel kleine als grote schaal.

Waar staat PIT voor met betrekking tot lezen voor:

- Als de lezer niet naar de boeken kan komen, dan moeten de boeken naar de lezer toe. Met andere woorden willen we op zoek gaan naar mogelijkheden om te kijken hoe je de inwoners en boeken bij elkaar brengt.
- Ervaringen uitwisselen met andere gemeenten waar men ervaringen heeft met dergelijke ideeën.

Sport

PIT is van mening dat er in onze gemeente een (te) groot accent ligt op de Sportzone. Er gebeuren daar mooie en goede dingen, maar we hebben het idee dat andere sportfaciliteiten daarbij worden ondersneeuwen. We willen ook aandacht hebben voor sporten die geen deel uitmaken van de Sportzone. Het is aan ons om de komende jaren oog te houden voor deze sporten en hun deelnemers en waar nodig en mogelijk, ook voor hen zo nodig voorwaardenscheppende ondersteuning bieden.

Waar staat PIT met betrekking tot sport voor:

- Er moet aandacht blijven voor sporten in onze gemeente, ook als ze geen directe link hebben met de Sportzone.
- Waar mogelijk moet er verbinding worden gezocht op horizontaal en/of verticaal niveau binnen de sport of sporten.
- Sport moet waar mogelijk voor iedereen toegankelijk zijn, ook financieel.

Wonen en leefbaarheid (in kernen en wijken)

Wonen:

Het is een feit dat het onderwerp wonen een heikel punt is in de politiek. De markt is overspannen en er zijn nauwelijks betaalbare koop- of huurwoningen. Ook onze gemeente heeft hiermee te maken. Betaalbaar wonen in onze gemeente moet hoog op de politieke agenda blijven de komende jaren. Een goede en actuele woonvisie is daarbij onontbeerlijk. Daarnaast moeten we goed blijven kijken naar de prestatieafspraken die er met wooncoöperaties zijn gemaakt. Toezicht op de uitvoering van die afspraken is volgens PIT van belang. We zijn als gemeente verder verplicht om te zoeken naar passende oplossingen zodat inwoners van onze gemeente kunnen beschikken over een passende koop- of huurwoning. PIT is van mening dat we goed moeten kijken naar de vele mogelijkheden, ook als dit vraagt om out-of-the-box denken. Daarnaast moet wat ons betreft ook meer aandacht komen voor de huurders in onze gemeente. Veranderingen in landelijk beleid maken dat huren voor een groep in onze gemeente onbetaalbaar dreigt te worden. Daar moet aandacht voor zijn en waar onbetaalbaarheid dreigt, dient een passende oplossing gezocht te worden. In onze ogen leent het thema wonen zich uitermate om in de samenwerking met andere ervaringsdeskundigen te kijken wat kan en uitvoerbaar is. Het aanpassen van bestemmingsplannen is een belangrijke optie die de moeite waard is om te onderzoeken, maar ook de aanpak van scheef wonen mag niet worden vergeten. De bouw van tiny houses zou in deze tijd voor sommigen een oplossing zijn. Maar ook de meest recente ontwikkeling om mogelijk van het bedrijfspand van de DSM in Sittard woningen te maken, bekijken wij met oprechte aandacht. Voor ons kan dit een start zijn om het kantorenpark waar dit bedrijfspand onderdeel van is, waar mogelijk en eventueel gedeeltelijk, op een zelfde manier in te gaan vullen. Zeker ook door de huidige druk op de woningmarkt in een out-of-the-box-denken een gewenste op dit dossier. PIT vindt dat de gemeente mee moet in creatieve en ruimere oplossingen. Sta open voor goede ideeën van buitenaf en faciliteer deze waar mogelijk! Kijk daarnaast ook naar het buitenland en onderzoek de mogelijkheden die daar worden toegepast, want deze problematiek speelt ook internationaal!

Leefbaarheid:

PIT is een grote voorstander van meer groen in de wijk en voldoende speelruimte voor kinderen. Een buurt waar geleefd en gewoond wordt met voldoende voorzieningen, vergroot de betrokkenheid en vermindert het onbekende en het afstandelijke. Als je afstand weet te verkleinen, maakt dit vaak dat bureaucratie en controle afneemt. Een buurt waarin bewoners meer invloed en zeggenschap hebben en waar men elkaar met regelmaat tegenkomt, vergroot voor velen het gevoel van verantwoordelijkheid voor de eigen omgeving. Dit zal een positieve invloed hebben op de vitaliteit van een kern/wijk denkt PIT.

PIT wil dat er meer aandacht komt voor de problematiek rondom overlast en wonen. Door verschillende factoren blijkt steeds vaker dat er inwoners zijn die het voor anderen minder prettig maken om ergens te wonen. Vaak zijn het factoren die buiten die inwoners liggen maar die wel maken dat zij overlast veroorzaken voor hun buren. Het gevoel van veiligheid en ontspannen zijn in je eigen omgeving wordt daar door aangetast en het gevoel van leefbaarheid vermindert. De gemeente moet meer dan nu oog hebben voor deze problematiek en daar waar zij haar verantwoording kan nemen, deze oppakken. Overlast wordt niet altijd veroorzaakt door opzet. Vaak is het een indirect gevolg van beslissingen zoals korten in subsidies en verhogen van huurprijzen. Samenwerking met wooncorporaties specifiek op dit thema moet dan ook een onderdeel zijn van een oplossing en een verbetering.

Veiligheid/Groenvoorziening:

Issues die steeds terugkomen op social media en ook in gesprekken met inwoners zijn de groenvoorziening als ook het gevoel van veiligheid. Twee thema's waar inwoners zorgen over hebben en waar de politiek aandacht aan moet blijven geven. Hoe vergroten we het gevoel van veilig zijn bij onze inwoners? En hoe halen we het gevoel weg dat er geen aandacht is voor groenvoorziening en onderhoud in onze gemeente?

Met name groenvoorziening zou steeds aan bezuinigingen onderworpen zijn. Gevolg is dat mensen zich schamen over hoe hun wijk er uit ziet. Goedwillende betrokken inwoners, die zelf regelmatig de groenvoorziening vrijwillig ondersteunen, trekken zich terug vanwege een gevoel van "het helpt toch niet." Een ontwikkeling die PIT zorgen baart. Want een betrokken burger die zijn schouders laat hangen, is geen goede ontwikkeling voor een gemeente in het algemeen.

Zwerfafval is ook een thema dat bij velen hoog op de lijst der ergernissen staat. En ook hier is PIT van mening dat succesverhalen van andere gemeenten, als voorbeeld zouden kunnen dienen voor Sittard-Geleen. Rotterdam is zo'n gemeente die haar schouders onder de aanpak van deze problematiek heeft gezet. Zorg daarnaast voor een gevoel van betrokkenheid bij de burgers. Laat zien dat opruimen loont en daarnaast ook, dat het creëren van zwerfafval consequenties heeft.

Waar staat PIT met betrekking tot wonen en leefbaarheid voor:

- PIT wil samen anderen op zoek gaan naar goede voorbeelden van het woonprobleem. Alle steden en dorpen in Nederland worstelen met dit vraagstuk en dus zijn er ook al uitstekende ideeën ontwikkeld. Denk aan aanpassing bestemmingsplan, aanpassingen

woonruimtes etc. Met hulp en informatie van anderen gaan we ver komen. Durf ook naar het buitenland te kijken.

- Zorg voor een leefbare en veilige buurt, met voldoende ogen en oren in de wijk. Geef buurtbewoners medezeggenschap over hun eigen wijk en omgeving. Zorg voor lokale ogen en oren in de wijk door bijvoorbeeld voldoende conciërges bij corporaties en/of wijkagenten. Maar jongerenwerkers als ook jongerencoaches zijn in onze ogen een belangrijke meerwaarde in (sommige) buurten.
- De veiligheid in het verkeer verbeteren. We willen het gebruik van de fiets nog meer stimuleren in onze gemeente. Daar horen dan wel veilige wegen voor fietsers bij. Zorg dat er meer en veilige fietspaden bij komen. Dit is nog niet overal gerealiseerd (denk aan Guttecoven) en zorgt nog te vaak voor onveilige situaties.
- Door serieus te kijken naar de uitgaven van de overheadkosten en op een andere manier beslissingen tot stand te laten komen, denkt PIT geld en tijd te kunnen besparen. Geld dat je voor deze thema's zou kunnen gebruiken. Wederom is kijken buiten je grenzen een essentieel gegeven om juiste, goedkope oplossingen te krijgen dan in het verleden is gebeurd. Dat bespaarde geld kun je dan inzetten op thema's die echt belangrijk zijn voor de inwoners. Veiligheid en leefbaarheid zoals de groenvoorziening. Wederom in combinatie met informatie die je ergens anders ophaalt over hoe te investeren. Een win-win situatie voor iedereen!

Cultuur en erfgoed

We zien in het verleden van Sittard-Geleen kansen voor onze gemeente om zich nog beter te profileren buiten de gemeentegrenzen. De uitgebreide geschiedenis die we rijk zijn, maakt dat we Sittard-Geleen nog meer op de kaart kunnen zetten. In alle stadsdelen en kernen is een rijke geschiedenis aanwezig. Beroemd is natuurlijk de oude markt van Sittard maar ook het industrieel mijnerfgoed van Geleen mag niet vergeten worden. En dit zijn nog maar 2 voorbeelden van historie die onze gemeente rijk is. PIT vindt het belangrijk dat inwoners uitgenodigd en betrokken worden om zaken aan te dragen die voor behoud in aanmerking komen. Inwoners hebben vaker een bredere kijk op zaken en weten de aandacht te vestigen op bijzondere plaatsen, waar niet meteen aan gedacht is, maar die de aandacht behoeven.

Kunst en cultuur zijn wat PIT betreft onmisbare elementen in de gemeente. Naast de rijke geschiedenis die onze gemeente bezit en die wij willen koesteren, heeft cultuur de kracht om verbinding te maken tussen mensen als ook tussen instanties.

PIT wil ook aandacht hebben voor het behouden blijven van materialen en bronnen uit ons rijke verleden. Een goed gedigitaliseerd archief is daarbij wat ons betreft onmisbaar. Willen we onze toekomstige inwoners onze uitgebreide geschiedenis meegeven, dan is een goed geordend archief volgens PIT het middel om dit te doen. Daarnaast heb je dan een goede bron bij de hand die het mogelijk maakt om mooie programma's uit te werken om onze geschiedenis tentoon te stellen voor onze inwoners als ook voor toeristen.

Diversiteit is in onze ogen een belangrijk aspect met betrekking tot cultuur. De reeds bestaande en bekende mogelijkheden in onze gemeente wat cultuur betreft, zijn belangrijk

maar nieuwe ideeën en creativiteit willen we zeker ook aanmoedigen en stimuleren. In onze ogen zorgt divers aanbod juist voor herkenning bij velen. Iets dat aansluiting bij de gemeente of de groep alleen maar stimuleert! Cultuur is in onze ogen een bewezen middel om mensen zich thuis te laten voelen op een plek.

Waar staat PIT voor met betrekking tot cultuur en erfgoed voor:

- Breng de rijke geschiedenis van onze gemeente nog meer voor het voetlicht. We denken dat dit een positieve bijdrage kan leveren aan de profilering van Sittard-Geleen in de toeristensector. Een goed gedigitaliseerd archief zou daar zeker bij helpen volgens PIT.
- Naast de reeds gevestigde namen in de cultuur, staat PIT open voor nieuwe creatieve en innovatieve ideeën op het gebied van cultuur. Nieuwe, beginnende kunstenaars en artiesten moeten de kans en ruimte krijgen om hun talenten binnen Sittard-Geleen te laten zien
- PIT zou het straattheater van vroeger in een modernere vorm weer terug willen laten komen in onze gemeente. Een nieuwe opzet met een tikje nostalgie.
- Er moet een transparanter systeem van subsidies komen. Meer transparantie leidt tot minder vragen en betere communicatie. Daarnaast zorgt het voor een betere verdeling over reeds bestaande en nieuwe initiatieven in onze gemeente.

Duurzaamheid en milieu

PIT is van mening dat we de thema's duurzaamheid en klimaatverandering moeten omarmen en dat we daar als gemeente voortvarend mee aan de slag moeten. We moeten immers met zijn allen voorkomen dat de aarde meer dan 1,5 graad Celsius opwarmt. Nederland heeft de internationale klimaatafspraken van Parijs uit 2015 vertaald in het Nederlandse klimaatakkoord van 2019. PIT is van mening we daar als gemeente ons steentje aan moeten bijdragen. PIT ziet een bewustwording bij de burger en dat is goed.

De gemeente moet met deze ontwikkeling arm in arm gaan en samen op zoek gaan naar het hoogst haalbare met betrekking tot duurzaamheid. Goed beleid op energie hoort daar in onze ogen absoluut bij. Beleid dat gericht is op nieuwe, duurzame bronnen van energie. Beleid dat bijdraagt aan de reductie van onder andere CO₂ en andere ontwikkelingen die onze inzet vragen om de gestelde doelen te halen. Op landelijk, Europees als ook mondiaal niveau. PIT is echter wel kritisch en steunt niet ieder initiatief dat op tafel komt. PIT is van mening dat goed vooronderzoek en in gesprek gaan met ervaringsdeskundigen (lees; dus zeker ook gemeenten die al verder zijn met dergelijke plannen) een echte vereiste zijn. Om goede keuzes te maken die haalbaar én betaalbaar zijn. Niet ieder initiatief dat als doel heeft de duurzaamheid te bevorderen is geschikt om uit te voeren en te vaak blijkt, dat andere keuzes wellicht beter waren geweest. Bij een degelijk vooronderzoek had je wellicht andere conclusies vooraf kunnen trekken. Geen goede zaak; niet voor de burger, maar zeker ook niet t.a.v. de haalbaarheid van je gestelde doelen!

Wat specifiek voor het thema milieu betreft wil PIT aandacht hebben voor het kritisch volgen van de externe veiligheid alsook de veiligheidsbeleving met een extra accent bij inwoners rondom het gebied van Chemelot. Gezondheids- en milieuaspecten (denk aan bijvoorbeeld luchtverontreiniging, geluidsoverlast, trillinghinder en lichthinder) voor inwoners die in dit gebied wonen en/of werken verdienen volgens PIT zeker nog meer de aandacht van de gemeente/politiek. Daarnaast vinden wij ook dat er kritisch mag worden gekeken naar de luchtverontreiniging veroorzaakt door open haarden en houtkachels.

Een ander thema dat past bij duurzaamheid en milieu en dat op onze belangstelling kan rekenen is het lokaal/regionaal produceren van gezond voedsel (korte keten van producent tot consument) en de bewustwording van het belang daarvan. We merken dat steeds meer inwoners zich ook van deze ontwikkeling bewust worden. PIT wil lokale burgerinitiatieven gericht op lokale voedselproductie in de directe omgeving van onze inwoners stimuleren.

PIT deinst er niet voor terug om daar waar nodig haar verantwoordelijkheid te nemen in het belang van de gezondheid en leefomstandigheden van onze inwoners; voor nu en de generaties na ons.

Waar staat PIT voor met betrekking tot duurzaamheid en milieu voor:

- Ondersteuning bij het proces van bewustwording bij onze inwoners dat we echt onze verantwoordelijkheid moeten nemen.
- Ondersteuning bij processen waarvan gebleken is dat die verbetering brengen ten aanzien van duurzaamheid en milieu.
- Goede en wel overwogen keuzes maken met betrekking tot verduurzaming. We vinden daar de meningen van ervaringsdeskundigen heel belangrijk!
- Initiatieven moeten vooraf, indien mogelijk, getoetst worden aan regelgeving (nationaal als internationaal). Zo kun je voorkomen dat je initiatieven opstart die later vanwege wetgeving vertraagd worden of zelfs afgekeurd, met alle financiële gevolgen voor de inwoners van Sittard-Geleen
- Kijk bij anderen en leer van hen. Zeker ook op het gebied van verduurzaming. Dit is in het verleden niet gebeurd en zorgt ook nu nog, voor lastige en dure besluitvorming. Waarbij de haalbaarheid ook nog niet eens zeker is!
- Openstaan voor innovatieve ideeën die door inwoners als ook bedrijven lokaal worden aangedragen en kijken of deze, na goed voorwerk, haalbaar zijn om uit te voeren.

